

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

De Aanlegsteiger

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 5 november 2021

Samenvatting

De inspectie heeft op 21 mei 2021 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang De Aanlegsteiger.

De inspectie houdt signaalgestuurd toezicht op de kwaliteit van voorschoolse educatie op locaties met gesubsidieerde voorschoolse educatie in alle gemeenten die geld krijgen voor het voorkomen van onderwijsachterstanden.

Naar aanleiding van signalen over mogelijke tekortkomingen in de kwaliteit van de voorschoolse educatie op deze kinderopvang hebben wij een onderzoek uitgevoerd. Deze signalen komen voort uit het onderzoek dat wij op 18 maart 2019 hebben uitgevoerd op kinderopvang De Aanlegsteiger. Wij waardeerden de kwaliteit van de voorschoolse educatie op De Aanlegsteiger als 'kan beter' op alle onderzochte standaarden. Omdat wij het belangrijk vonden dat de houder kinderopvang van kinderdagverblijf De Aanlegsteiger deze verbeterpunten oppakte, hebben wij afgesproken dat wij de kwaliteit van de voorschoolse educatie in maart 2020 opnieuw zouden onderzoeken. Helaas kon dit door de COVID19-pandemie geen doorgang vinden en werd dit onderzoek verplaatst naar mei 2021.

Tijdens het onderzoek hebben wij gesproken met de twee pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf, van wie één tevens de coördinator is. Helaas kon de houder niet aanwezig zijn bij dit gesprek.

Wij constateren dat er ten opzichte van het vorige onderzoek in maart 2019 te weinig verbeteringen zichtbaar zijn. In de eerste plaats worden de gegevens uit het observatiesysteem te weinig gebruikt in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. Ook wordt nog niet gewerkt vanuit (ambitieuze) einddoelen, die doelgroeppeuters moeten halen aan het einde van de voorschoolse periode. Kinderopvang De Aanlegsteiger weet daarom niet of de doelgroeppeuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan.

Kinderopvangorganisatie:
Stichting Club- en Buurthuiswerk
Jeugdhaven Gorinchem

Kinderopvang De Aanlegsteiger

L RK-nummer: 582660907

Totaal aantal doelgroeppeuters: 5

Ten slotte ontbreekt een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg waarmee de leiding de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt en nagaat of de doelgroepeuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

Wij sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft op basis van de uitkomsten van het onderzoek in maart 2019 ervoor gekozen om een beperkte set standaarden te onderzoeken, mede vanwege de COVID19-situatie. Door de keuze van deze (cruciale) standaarden krijgen wij een beeld van de kwaliteit van de voorschoolse educatie op De Aanlegsteiger.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 voorschoolse educatie en het primair onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	
OP4 (Extra) ondersteuning	
OP6 Samenwerking	
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	
KA3 Verantwoording en dialoog	

Onderzoeksactiviteiten

Wij hebben tijdens dit onderzoek een gesprek gevoerd met de twee pedagogisch medewerkers, van wie één tevens de zorgcoördinator en locatiemanager is. Dit gesprek spitste zich toe op de (op dat moment) vijf doelgroeppeuters die de locatie bezochten in het kader van voorschoolse educatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
 - V** Voldoende
 - G** Goed
-

2. Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op kinderopvang De Aanlegsteiger.

Context

De Aanlegsteiger is een op zichzelf staande peuteropvang, die in een buurthuis in de binnenstad van Gorinchem is gevestigd. Tijdens het vorige onderzoek in maart 2019 constateerden wij dat er flinke inhaalslag gemaakt moest worden als het gaat om het begeleiden van de doelgroeppeuters en de voorschoolse educatie in het algemeen.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op De Aanlegsteiger opnieuw als 'kan beter' op de onderzochte standaarden Zicht op Ontwikkeling, Ontwikkelingsresultaten en Kwaliteitszorg.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 9 november 2020 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht

Wij nemen contact op met de houder van het kinderopvang over de uitkomsten van dit onderzoek omdat wij tekortkomingen hebben geconstateerd in de wijze waarop de locatie de voorschoolse educatie vormgeeft. De houder krijgt enkele herstelopdrachten en zal binnen de afgesproken termijn weer moeten voldoen aan de basiskwaliteit. Daarnaast zullen wij ook contact opnemen met de gemeente Gorinchem om na te gaan in hoeverre de locatie voldoet aan de kwaliteitseisen van de gemeente voor voorschoolse educatie.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van de houder/de gemeente?	Wat doen wij?
Voorschool		
Zicht op ontwikkeling (OP2): De locatie gaat onvoldoende na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn	De houder zorgt voor een planmatige en doelgerichte systematiek voor het volgen, signaleren en adequaat begeleiden van alle doelgroeppeuters	Voor 1 januari 2022 informeert de houder ons schriftelijk en in een (digitaal) gesprek over de voortgang van het verbeterproces In mei 2022 voeren wij een onderzoek uit om na te gaan of de houder voldaan heeft aan deze herstelopdracht
Ontwikkelingsresultaten (OR1): De locatie gaat onvoldoende na wat de ontwikkelingsresultaten van de doelgroeppeuters zijn	De houder spant zich zichtbaar in om de doelgroeppeuters zonder of met een beperkte achterstand naar de basisschool uit te laten stromen	In mei 2022 voeren wij een onderzoek uit om na te gaan of de houder voldaan heeft aan deze herstelopdracht

Tekortkoming	Wat verwachten wij van de houder/de gemeente?	Wat doen wij?
<p>Kwaliteitszorg (KA1): Niet duidelijk is wat de locatie met voorschoolse educatie wil bereiken. Ook heeft zij niet vooraf bepaald hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt en verbetert</p>	<p>De houder formuleert te behalen doelen en kan via een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg de doelstellingen evalueren of nagaan of de doelgroepeuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.</p>	<p>In mei 2022 voeren wij een onderzoek uit om na te gaan of de houder voldaan heeft aan deze herstelopdracht</p>

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per standaard de waarderingen van het onderzoek op kinderopvang De Aanlegsteiger.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling		●	

Zicht op ontwikkeling (OP2)

De standaard Zicht op Ontwikkeling waarden wij ook tijdens dit onderzoek als 'kan beter'.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de doelgroepeuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Wij hebben besproken hoe zij nagaan waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zouden kunnen zijn. Ook hebben wij een toelichting gekregen op hoe zij de extra begeleiding voor peuters die stagneren, vormgeven. Dit is gebeurd door enkele ingevulde hulplannen te bekijken en door te spreken. Ook nu blijkt dat kinderopvang De Aanlegsteiger de observatiegegevens onvoldoende efficiënt en effectief gebruikt in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		●	

De standaard Ontwikkelingsresultaten waarden wij ook tijdens dit onderzoek als 'kan beter'.

Kinderopvang De Aanlegsteiger heeft haar verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode nog steeds niet geformuleerd. De leiding en de pedagogisch medewerkers stellen geen doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. De Aanlegsteiger weet daarom niet of de

doelgroepeuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg (KA1)

De standaard Kwaliteitszorg waarderen wij ook tijdens dit onderzoek als 'kan beter'.

De standaard Kwaliteitszorg waarderen wij opnieuw als 'kan beter'. Ten opzichte van het vorige onderzoek zijn er nog geen concrete verbeteringen aangebracht in de zorg voor kwalitatief goede voorschoolse educatie.

De houder van kinderopvang De Aanlegsteiger heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool niet opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie wil bereiken. De houder heeft ook niet aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De Aanlegsteiger heeft geen te behalen doelen geformuleerd. De leiding kan daarom niet via een cyclische werkend systeem van kwaliteitszorg de doelstellingen evalueren of nagaan of de doelgroepeuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe zij hier mee aan de slag gaat.

Verbeterpunten volgens de inspectie:

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de doelgroep peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie instrument. Wij hebben besproken hoe zij nagaan waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zouden kunnen zijn. Ook hebben wij een toelichting gekregen op hoe zij de extra begeleiding voor peuters die stagneren, vormgeven. Dit is gebeurd door enkele ingevulde hulplannen te bekijken en door te spreken. Ook nu blijkt dat kinderopvang De Aanlegsteiger de observatiegegevens onvoldoende efficiënt en effectief gebruikt in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod.

Reactie Peuteropvang De Aanlegsteiger:

In ons vve beleid staat het volgende omschreven:

Volgsysteem

Een peuter is nog volop in ontwikkeling. Om de ontwikkeling van de peuter te volgen en te vergelijken met de ontwikkeling van peuters van dezelfde leeftijd, maken wij o.a. gebruik van het volgsysteem van Piramide. De CITO-peutertoetsen voor taal en rekenen worden standaard afgenomen bij alle kinderen die drie jaar zijn. Daarnaast worden ook de CITO-peutertoetsen voor de sociaal emotionele ontwikkeling afgenomen. De toetsen zijn een hulpmiddel om te bepalen of VE nodig is, de PM'er kijkt hoe de concentratie is, wat weet de peuter en wat niet, op grond van onder andere deze waarnemingen wordt gekeken naar de hulpbehoefte van de peuter. Continu wordt gekeken naar de ontwikkeling van het kind, het wordt besproken binnen het team zodat iedere leidster op de hoogte is van het plan van aanpak. (Vanaf 1-1-2021 stappen de basisscholen over van CITO naar kind volgsystemen die zijn goedgekeurd door de Expertgroep Toetsen. Voor de peuters mag de CITO nog wel, wij zullen in overleg blijven met de basisscholen om te kijken of CITO gebruikt kan blijven op onze peuteropvang).

Wanneer het kind enige tijd in het traject zit en richting de basisschool gaat wordt het kind nogmaals getoetst. De toetsen: taal, ordenen en ruimte van het peutervolgsysteem Cito worden afgenomen. Gekeken wordt of de peuter op een gewenst niveau zit en de resultaten worden besproken met de ouders. De afgenomen toetsen komen in het dossier van het kind. Naar aanleiding van de resultaten wordt gekeken welke hulpbehoefte het kind nog heeft.

Opmerking:

Alle bevindingen worden genoteerd bij het betreffende kind in het digitaal evaluatie instrument Bitcare. Elke PM'er of vervangend PM'er kan resultaat en voortgang van de peuter hier volgen en gepaste actie op ondernemen. (Deze tekst zal opgenomen worden in het vve beleid.)

Kinderopvang De Aanlegsteiger heeft haar verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode nog steeds niet geformuleerd. De leiding en de pedagogisch medewerkers stellen geen doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. De Aanlegsteiger weet daarom niet of de doelgroeppeuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan.

Reactie Peuteropvang De Aanlegsteiger:

In ons vve beleid staat het volgende omschreven:

Samenwerking met het basisonderwijs

In samenspraak met de basisscholen gebruiken wij de SLO-doelen als leidraad om de kinderen op het gewenste niveau te krijgen zodat zij een goede start op het basisonderwijs kunnen maken. Deze doelen staan voor iedereen inzichtelijk op de peuteropvang. Iedere ouder/ verzorger van een peuter krijgt wanneer de peuter naar de basisschool gaat een overdrachtsformulier mee met het verzoek dit te controleren, evt. aan te vullen en in te leveren op de basisschool. Indien nodig vindt er telefonisch of op locatie een overdracht plaats tussen de PM'er en basisschool. Structureel vinden er vve overleggen plaats waaraan wij deelnemen tezamen met een beleidsmedewerker onderwijs (gemeente), leerkrachten vanuit het basisonderwijs, consultatiebureau en de CED-groep. Tijdens deze overleggen wordt besproken hoe het beste resultaat geboekt kan worden en hoe dat samen te bereiken.

De houder van kinderopvang De Aanlegsteiger heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool niet opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie wil bereiken. De houder heeft ook niet aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De Aanlegsteiger heeft geen te behalen doelen geformuleerd. De leiding kan daarom niet via een cyclische werkend systeem van kwaliteitszorg de doelstellingen evalueren of nagaan of de doelgroeppeuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

Reactie Peuteropvang De Aanlegsteiger:
In ons vve beleid staat het volgende omschreven:

Ons doel en onze werkwijze

Alle kinderen verdienen gelijke kansen in het onderwijs, ons doel is de kinderen op de basisschool te laten starten zonder achterstand op het gebied van taal, rekenen, motoriek of sociaal-emotioneel. Daarvoor werken wij intensief samen met ouders en netwerkpartners. Voor kinderen met een achterstand is een versterkt aanbod van groot belang. Wij werken met de erkende methode Piramide.

De PM'ers richten een thematische speel-leer-omgeving in zodat de peuters worden uitgedaagd vrij te gaan spelen en zelf initiatieven te nemen. Het initiatief van het spel ligt bij de peuter die wordt aangemoedigd en ondersteund door de leidsters. Wij leggen het initiatief bewust bij de peuter omdat wij van mening zijn dat de peuter zich zo het best kan ontwikkelen, op eigen wijze en op eigen tempo. De PM'ers plannen op basis van de behoeften van de peuters een beredeneerd aanbod waarbij zij inspelen op de reacties en belevingen van de peuters op dat moment. Kinderen die extra aandacht nodig hebben krijgen extra steun in de vorm van een tutor. Spelenderwijs verkennen kinderen hun mogelijkheden en kunnen zij leren en zich ontplooiën, SPELEN IS LEREN, mede als basis voor het onderwijs.

Opmerking:

Door het werken met de erkende methode Piramide verkrijgen de PM'ers informatie over de vervolgaanpak. Er wordt vanuit de ontwikkelingsdoelen activiteitengericht gewerkt. Om handvatten te verkrijgen meer en bewuster doelgericht en cyclisch te gaan werken gaan de PM'ers in gesprek met de CED-Groep. Het gaat om de implementatie van het 4D werken: data duiden-doelen-doen, dus het verzamelen vanuit de toetsen en kindvolgsysteem, het duiden hiervan en het verwerken in een handelingsplan, groepsplan, themaplanning. Vervolgens het doen, het uitvoeren en daar op reflecteren en weer gaan starten met de data verzameling.

Ervaring inspectiebezoek:

De medewerkers hebben het gesprek/bezoek als vaag en onduidelijk ervaren. De medewerkers hebben documenten (zoals handelingsplannen, SLO doelen) kunnen overhandigen maar verkregen geen heldere feedback. Er werden te weinig educatieve beschrijvingen gevonden door de inspectrice maar handvatten hoe dit te doen werden niet gegeven (behalve de opmerking "het kan op een A-viertje"). De medewerkers hebben hierdoor een onbevredigd gevoel overgehouden aan het bezoek. Het inspectierapport, ontvangen vijf maanden na het bezoek, versterkte deze ervaring.